

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus de Conscientia, de Legibus, de Peccatis, de Virtutibus
Theologicis, de Religione, & Beneficiis. Adjunctis in hac editione
Propositionibus ad hanc usque proscriptis

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, 1734

VD18 90392140

Q. 5. An Lex humana potest obligare cum gravi nocumento seu damno?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40986

Resp. II. Præceptum fundatum in præsumptione facti, quod in re ipsa supponitur, non obligat in conscientia, non subsistente veritate facti: quia tunc non subsistit fundamentum præcepti, nec proinde obligatio ejus; nec tunc Superior intendit obligare, cum nulla sit ratio obligandi. Sic mulier non tenetur obedire Episcopo præcepti, ut reddat debitum ei, cui ipse præsumit eam esse validè conjunctam, cum tamen non sit propter occultum impedimentum; imò peccaret, si obediret.

Q. 5. An Lex humana potest obligare cum gravi nocumento, seu damno?

Nota. Certum est legem naturalem obligare ad sui observationem, etiam cum damno vitæ in iis circumstantiis, in quibus viget, seu jubet, vel vetat aliquid. Quia non præcipit, nec vetat, nisi id, cujus commissio, vel omissio dedecet naturam rationalem, estque intrinsecè mala. Non licet autem ad vitandam mortem, & quodvis supplicium, facere aliquid intrinsecè malum etsi leve: nam quod est ex natura rei malum, ac illicitum, tale est in quovis periculo, & damno. Item id, quod à Deo præcipitur ut medium absolutè necessarium ad salutem animæ, obligat cum quovis damno temporali etiam vitæ; cum salus æterna sit rebus omnibus temporalibus anteponenda.

F 4

Resp.

Resp. I. Ex communi Sententia leges humanae non obligant plerumque, seu ordinariè, cum gravi nocumento, seu damno, quod per accidens conunctum est actui præcepto. Prob. i. ex c. 2. de observat. jejun. Ubi statuitur infirmos esse immunes à jejunio, cum non subjacent legi necessitas. Et exc. 4. de regul. juris. ibi: Quod non est licitum in lege, necessitas facit licitum. Nam & sabbatum custodiri præceptum est: Machabei tamen sine culpa sua in sabbatho pugnabant. Sic & hodie, si quis jejunium fregerit egrotus, reus voti non habetur. 2. Ex praxi Ecclesiae, & consensu omnium, præcepta audiendi sacrum, jejunandi, recitandi horas, &c. non obligant cum gravi incommodo, seu damno. 3. Leges divinae merè positivæ, quæ strictius obligant quàm humanae, non solent obligare cum gravi nocumento. Nam Christus Mat. 12. approbat factum Davidis, qui in necessitate gravi comederat Panes Propositionis, quorum esus lege divina erat laicis prohibitus. Item lex de integritate confessionis ex communi non obligat cum gravissimo damno confessioni extrinseco. 4. Ex c. erit Dist. 4. Lex debet esse possibilis secundum hominum naturam, & consuetudinem. Sed ex S. Antonin. I. p. tit. 3. c. 10. §. 10. Impossibile est, quod vix possibile est, ut putà nimiam habens difficultatem. 5. Ordinariè

nariè ad bonum commune, & ad finem legum illarum assequendum sufficit, si illæ obligent, ac servantur communiter, & extra casus extraordinarios gravis periculi, ac damni: unde Legislatores prudentes censentur obligare cum hac moderatione, & benivolentia: aliàs sine causa sufficiente exponeret subditos morali periculo peccandi.

Dixi *ordinariè*: ob sequentes responsiones.

Resp. II. Ex communi, Lex humana, cui periculum gravis damni est accidentarium, observari debet aliquando per accidens cum quo vis damno temporali, etiam vitæ, quod scilicet omitti non potest sine contemptu legitimæ potestatis, vel religionis, aut scandalo gravi. Quia lex humana, vel saltem divina naturalis tunc obligat ad tuendam, & non contemnendam, etiam exterius tantum Religionem, & potestatem publicam, quæ præponderat bono vitæ privati. Quippe ad bonum commune pluris refert Religionem, & potestatem legitimam non contemni, ac scandalum omitti, quàm privati vitam servari. Dixi *saltem naturalis*. Nam contemptus etiam externus legis, & potestatis legitimæ, vel Religionis, & scandalum sunt intrinsecè mala, ideoque Lege naturali prohibita. Quare Machabæi elegerunt potius mori, quàm manducare

carnem suillam in contemptum legis veteris 2. Machab. 7. Hinc quamvis juxta multos liceat Catholico transeunti per loca Hæreticorum comedere carnes die aliàs vetito, ne si abstineat, prodat se Catholicum, & idè de vitâ periclitetur, eò quòd præceptum Ecclesiæ non obliget cum tanto damno; tamen si quis ab Hæretico cogere-
retur ad comedendas carnes die vetito, ut ostenderet hoc facto se despiciere Ecclesiasticam legem, seu potestatem, teneretur subire mortem potius, quàm comedere. Nec excusaretur, & sic declararet se non comedere carnes in contemptum Ecclesiæ, sed propter necessitatem ad vitandam mortem: nam tunc adhuc esset contemptus externus legis, qui semper est intrinsicè malus. *De Lugo.*

Resp. III. Ex communi, Lex humana potest per se obligare cum periculo, & damno etiam vitæ. Quia in quavis communitate perfecta est tota potestas ad suam conservationem, & ad bonum commune necessaria. Nam Deus ut author naturæ, cujuslibet communitatis civilis gubernationi, ac communi bono, & Christus Ecclesiæ bono, ac recto regimini sufficientissimè providit. Ergo in quavis communitate perfecta est potestas præcipiendi actus ad suam conservationem, & bonum commune necessarios, quamvis annexum habeant vitæ periculum; cum aliunde æ-
quum

quum sit pro totius salute partem periculo obijcere. Sic Episcopus potest obligare Vicarium, mortuo Parocho, ad non deserendum Parochianos tempore pestis: Dux milites ad servandam stationem, vel irruendum in hostes cum certo mortis periculo &c.

Resp. Lex autem humana tunc maximè per se obligat cum periculo vitæ, quando tale periculum per se actui præcepto conjunctum est. Sed tunc ad justitiam legis requiritur, ut res præcepta sit gravis, & necessaria ad conservationem, vel bonum statum Reip. Nam Resp: non habet Dominium, sed solùm convenientem usum vitæ civium.

Q. 6. An & qualis promulgatio requiritur, ut Lex obliget?

Not. Promulgatio Legis est Legis publicatio, seu publica denuntiatio facta nomine Principis, per quam Lex subditis innotescere potest. Fit autem vel voce Præconis, vel affixione legis scriptæ in loco publico, vel alio simili modo. Unde differt à divulgatione, quæ est promulgationis extensio, qua scilicet legis jam promulgatæ notitia extenditur ad omnes, aut saltem ad majorem partem subditorum.

Resp. I. Ex communi, ut Lex obliget, requiritur sufficiens promulgatio. Quia
I. Lex